

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 194/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Ing. Bernardom Pekárom, PhD., Advokátska kancelária, Kukučínova 24, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 Tos 98/2014 zo 4. decembra 2014, ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 27/2014 z 26. mája 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] st., [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 98/2014 zo 4. decembra 2014, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 27/2014 z 26. mája 2014. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. februára 2015.

Zo sťažnosti a z listinných dôkazov vyplýva, že uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 27/2014 z 26. novembra 2014 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľov o prepustenie z väzby. Zároveň bol vypustený väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s tým, že väzba sa bude vykonávať už len z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 98/2014 zo 4. decembra 2014 na základe sťažností podaných jednak sťažovateľmi, ale aj prokurátorom bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 T 27/2014 z 26. novembra 2014 zrušené a žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby boli zamietnuté.

Krajský súd sa podľa sťažovateľov v uvedenom uznesení vôbec nezaoberal argumentmi uvedenými obhajcom v písomnom odôvodnení sťažnosti z 3. decembra 2014. Obhajca poukazoval predovšetkým na to, že okresný súd neprístupoval k osobám sťažovateľov samostatne, teda nevyhodnotil skutkové okolnosti jednotlivo. Krajský súd sa nijako nezaoberal odôvodnením sťažnosti, ale ani jednotlivými sťažnostnými dôvodmi, ktoré obhajca uviedol.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 227/2013 z 30. apríla 2014 bolo rozhodnuté o zmene dôvodov väzby sťažovateľov a zároveň bola zamietnutá ich žiadosť o prepustenie z väzby.

Proti uzneseniu podali sťažnosť [REDAKOVANÉ] a prokurátor. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 27/2014 z 26. mája 2014 bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 227/2013 z 13. februára 2014 (teda nesprávne uznesenie) v celom rozsahu zrušené a žiadosť sťažovateľov o prepustenie z väzby bola zamietnutá. Znamená to, že krajský súd vo výrokovvej časti uznesenia rozhodol tak, že zrušil nie napadnuté uznesenie okresného súdu, ale skoršie uznesenie sp. zn. 0 Tp 227/2013 z 13. februára 2014.

Uvedenými postupmi a rozhodnutiami došlo podľa názoru sťažovateľov k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Sťažovatelia žiadajú vydať tento nález:

„Základné právo na spravodlivý proces upravené v čl. 5 ods. 4 v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom upravenom čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na osobnú slobodu upraveného v čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos/98/14 zo dňa 04.12.2014 porušené bolo.

Základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením základného práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 27/2014 zo dňa 26.05.2014 porušené bolo.

Krajský súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos/98/14 zo dňa 04.12.2014 porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces ako aj právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom upravenom v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na osobnú slobodu upravené v čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Krajský súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 27/2014 zo dňa 26.05.2014 porušil základné právo na súdnu a inú ochranu upravenom v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica 2 Tos/9/14 zo dňa 04.12.2014 a Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica 3 Tpo 27/2014 zo dňa 26.05.2014 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd sťažovateľom priznáva náhradu trov konania - právneho zastúpenia vo výške 573,30 EUR vyčíslenej v prílohe, ktorý Krajský súd Banská Bystrica povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľa(...) v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Podľa zistenia ústavného súdu dôvody sťažnosti z 3. decembra 2014 podanej v zastúpení sťažovateľov obhajcom JUDr. Petrom Múkerom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 T 27/2014 z 26. novembra 2014 boli okresnému súdu podľa dátumovej pečiatky podateľne doručené 8. decembra 2014.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Tos 98/2014 zo 4. decembra 2014 pre porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom tejto časti sťažnosti je námietka, podľa ktorej krajský súd v opravnom konaní vôbec neprihliadol na dôvody sťažnosti z 3. decembra 2014, ktoré podal proti uzneseniu okresného súdu obhajca sťažovateľov, a so sťažnostnou argumentáciou sa nijako nevysporiadal.

Podľa zistenia ústavného súdu odôvodnenie sťažnosti z 3. decembra 2014 podanej obhajcom sťažovateľov bolo okresnému súdu doručené až 8. decembra 2014. V tom čase však bolo už opravné konanie vedené krajským súdom ukončené, keďže krajský súd o podaných sťažnostiach rozhodol ešte 4. decembra 2014. Je preto bez ďalšieho už na prvý pohľad zrejmé, že ani okresný súd (ktorému boli dôvody sťažnosti adresované a podané), ani krajský súd objektívne, ale ani subjektívne nespôsobili a nezavinili, že sa krajský súd s dôvodmi sťažnosti nemohol zaoberať.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 3 Tpo 27/2014 (uznesenie z 26. mája 2014) pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Hoci ústavnému súdu nie je presne známe, kedy prevzali sťažovatelia uznesenie krajského súdu, možno považovať za jednoznačné, že sa tak muselo stať ešte pred 26. novembrom 2014, teda pred dňom, v ktorom okresný súd znova rozhodoval o väzbe, avšak už nie v prípravnom konaní, ale po podaní obžaloby. Preto sťažnosť ústavnému súdu, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. februára 2015, bola podaná dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2015